

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSI JÁNOS.

Telefon szám 63.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, jul. 8.

Elnök: Berzeviczy Albert.

Apróbb bejelentések után 7 összerühethetlenségi bizottság néhány elkésett tagja leteszi az esküt.

Pop Cs. István: Arról tesz jelentést, hogy a mentelmi ügye két ízben megsértetett. — Először június 1-én megválasztása után Borosjenőn, ahol a csendőrök sem akarták beereszteni. Hiába hivatkozott megválasztására, mentelmi jogára, a csendőrök, kezdve káplártól egész a hadnagyig, közjogi vitába bocsátkoztak vele, (Derűtlenség) s azt fejtették, hogy a mentelmi jog érvényesítése akkor, kezdődik, ha a Ház összeül. (Élénk derűtlenség.) A második eset június 14-én történt, ahol egy aradmegeyi községben a plébanosnál volt látogatóban, s a csendőr őrsvezető kocsióra ültette és kényszerítette a faluból eltávozni, dacára annak, hogy a mandátumát előmutatta. Felsorolja a tanuit, akik ezen visszaélésnek tanúi voltak.

A felirati vita.

Láng Lajos előadó a felirati bizottság javaslatát terjeszti elő. A javaslat alaphangja és gerince a nemzet és korona közti egyetértés és a szabadelvűség. Századokon keresztül nem értette meg egymást a nemzet és a király. (Felkiáltások a Justh párton: Ha nem értik meg egymást!) A változás akkor állott be, mikor rájöttek, hogy mindkettőnek közös érdekei vannak. (Volnának.) Ennek köszönhetjük, hogy kulturánk azóta oly nagyot fejlődött, hogy a külföld rokonszenve felénk fordult. A másik erősségünk a szabadelvűség. A szabadelvűségnek köszönhetjük, hogy 67 óta nagy állammá fejlődtünk.

A modern magyar állam megteremtői mindnyájan a szabadelvűség katonái voltak. Ha hívek akarunk maradni *Andrássynak* és *Deáknak* az emlékeihez, akkor mindnyájunknak meg kell győződnünk arról, hogy csak a szabadelvűség az az egy irány, melyen az ország fejlődése és a béke jegyében haladhatunk. (Élénk tetszés a jobb oldalon) Ajánlja a javaslat elfogadását.

Apponyi Albert gróf: A trónbeszéddel sokan nem voltak megelégedve, hanem akik pártállásuknál fogva köteleességszerűen megelégedtek vele. (Ellentmondás a jobb oldalon.) Én nagyon meg vagyok vele elégedve — célszerűség szempontjából. (Derűtlenség a baloldalon) A kormány anélkül, hogy indennitást kért volna ne-

kiment a választásnak, pedig nem is tudhatta, hogy lesz-e többsége. (Gúnyos derűtlenség jobbról.) Mi el voltunk határozva, hogy az indennitást akkor is megadjuk választási célokra, ha nem jönnek be többségben. Azután nekimenetek a választásoknak, teli pártkasszával és a hatalom eszközeinek kortescélokra való felhasználásával. (Tetszés a baloldalon.) Azután a trónbeszédet felhasználták politikai célok szolgálatában. A szabadelvűségre az a megjegyzése van, hogy a függetlenségi párt a maga eszméit nemcsak akkor képviseli, mikor a hatalom eszközei birtokában vannak, hanem mikor kisebbségbe kerültek is. Ellenben a szabadelvű párt, mikor a hatalom nem állott rendelkezésére, félrevonult és csak akkor állt újból elő, mikor újra birtokába jutottak a hatalom eszközei. Benyújtja a Kossuth-párt a felirati javaslatát.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Batthyány Tivadar beszéde

Gróf Batthyány Tivadar: Az a hat hónap, amelyet a kormány ezen a helyen eltöltött, bőven elég lett volna ahhoz, hogy a szabadelvűséget követi. A régi szabadelvű párt csak az egyházpolitikai törvények megalkotására volt szabadelvű, a mostani többség pedig csak ennek folytatása. A király és nemzet közötti egyetértés szempontjából kijelenti, hogy a nemzet királyhű, de kell, hogy a megértés biztos alapon jöjjön létre. A trónbeszéd és a többségi választásfelirat kertel, ez csak a nemzet megalázására vezet. Ohajtjuk az igazi megértést, de ennek előfeltétele a parlamentáris viszonyok rendezése, hogy lássék, hogy itt két akarat egyesüléséről van szó. Törvényeink tiszteletben tartását és jogaink elismerését követeljük. A kormány éppen az ellenkező úton halad. A törvénytelen házfelosztástól kezdve egymásután követte el a törvénytelenségeket. (Helyeslés) Folytatta azt a politikáját, amely miatt egyszer már a saját pártja is leszavazta. Pártom hozzákötötte magát az általános egyenlő titkos választói joghoz s attól semmiféle körülmények között el nem tér. Beszéde végén felolvasta a

Justh-párt felirati javaslatát.

A bevezető sorok után a felirat ezeket mondja: Köteles őszinteséggel tudomására hozzuk felségednek, hogy a kormány a felséged által neki juttatott hatalommal visszaélve a választások alkalmával valósággal keresztülgázolt az ország alkotmányos szabadságán. A tisztviselőket és a hatalomtól függő elemeket hihetetlen mértékben törvényellenesen befolyásolta. A pénzsóvár, vagy

hatalomra vágyó elemeket felhasználva, minden képzeletet felülmúló korrupciót vitt végbe. Számos milliót fordított az aránylag kevés számú választók megvesztegetésére, azok tivornyázatására és mámorba ejtésére. Soha még ilyen korrump és erkölcstelen eszközökkel keresztül vitt választás az országban nem volt, mint a mostani. Pedig a legnagyobb politikai büntetett egy országot alkotmányos életétől megfosztani, annak parlamenti intézményeit meghamisítani.

Ez a választás meggyőzhetett mindenkit arról, — amit a parlamentnek függetlenségi és 48-as pártja fennállása óta hirdetett, — hogy a mai szűkkörű választási rendszer, a mai választási eljárással együtt teljesen elavult és csak arra szolgálhat alkalmat, hogy olyan férfiak is, akik a nemzet bizalmával semmiképpen sem dicsekedhetnek és akik a parlamenti élettől teljesen távol allanak, hatalmi eszközökkel, pénzzel és erőszakkal maguknak többséget szerezhessenek. A leg-sürgősebb feladatot képezi tehát egy új választási törvény megalkotása. Eppen ezen okból magunkéva tesszük felségednek a trónbeszédben kifejezett azon felfogását, hogy ez egy el nem odázható sürgős feladatot képez. Teljesen magunkéva tesszük azt is, hogy a választói reform „a magyar állam egységes nemzeti jellegének teljes megóvása mellett” lesz megvalósítandó. Ezt a célt felfogásunk szerint, egyedül az általános egyenlő és titkos választójog helyes keresztülvitelével érhetjük el. Szilárdul meg vagyunk arról győződve, hogy csak az ezen elvi alapon nyugvó választói jog segítségével sikerül a nemzet valódi akaratát megismerni, a választási visszaéléseket gyökeresen megszüntetni és alkotmányos életünknek zavartalan menetét biztosítani.

Kívánjuk továbbá, hogy a választói joggal kapcsolatban, sőt azzal egyidejűleg, a választói kerületek új beosztása is törvénybe iktattassék, hogy ezzel a tapasztalt aránytalanságok és igazságtalanságok megszüntetessenek,

A legközelebb megoldásra váró ezen feladatok közül egyedül a bankkérdés az, ami határidőhöz kötött elintézetést igényel és amit felséged is trónbeszédében a sürgős feladatok közé soroz. A bankkérdésben a képviselőháznak van már a folyó évben tulnyomó nagy többséggel meghozott határozata. Ebben kifejezte a képviselőház, hogy az önálló nemzeti banknak felállítását kívánja. Ezen álláspontunkhoz ma is változatlanul ragaszkodunk. Kijelentjük, hogy a közös bank szabadságának meghosszabításához semmiképpen hozzá nem fogunk járulni. Az ország az önálló

banknak 1911 január 1-én leendő felállításáért a kvótafelemelés alkalmával tetemes évi terhet vállalt magára. Erkölcsileg is teljes lehetlenség lenne, hogy ezt a súlyos terhet a nemzet vállain hagyjuk, a nemzetet pedig jogának tényleges érvényesítésétől megfosztanunk engedjük.

Hasonlóképpen ragaszkodunk az önálló vámterületnek 1917-ben való létesítéséhez.

A gazdasági önállóság kivívásán kívül egyéb nagy gazdasági és szociális feladatok is várnak megoldásra. Így különösen a mezőgazdasági kamarák létesítése és a mezőgazdasági hitelügy helyes szervezése hivatva lesz a mezőgazdasági fejlődést magasabb fokra emelni és azt a reáritt nagy közterhek elviselésére képesebbé tenni. Különös súly helyezendő ezen téren a kiscgazda közzönség jogosult érdekeinek védelmére is.

A kisipart mielőbb erős szervezettel kell ellátni, terheit kisebbiteni, a hitelügyeinek kielégítést könnyebbé tenni.

Ugy az ipari, mint a mezőgazdasági munkásosztály szociális és gazdasági helyzete meleg gondozást igényel.

Kívánjuk különösen részünkről is a katolikus autonómiának megalkotását, de ezzel kerülve az 1848: XX. törvénycikkeknek is további végrehajtását. Kívánjuk a jogéletben is számos rendezetlen kérdésnek megoldását. Már most kijelentjük, hogy a közigazgatás államosításához hozzájárulni nem fogunk, mert sem az állami onnipotenciát fokozni nem akarjuk, sem pedig alkotmányos életünknek egyik legerősebb biztosítékát megdönteni nem engedhetjük.

Kívánjuk továbbá a gyülekezési, egyesülési jogról s a sajtószabadság biztosításáról szóló törvények megalkotását,

Meglepetéssel hatott ránk, hogy egy olyan nagy hoderejű és az ország ügy közjogi, mint közigazgatási viszonyait közelről, aminő Bosznia és Hercegovina annexiója, a trónbeszédnek említés sem tettett.

A véderő terén ki kell jelentenünk, hogy elvi álláspontunknak megfelelően, az önálló hadsereg felállítását tartjuk a nemzeti védelem legsikeresebb megoldásának. A hadsereg fejlesztése tekintetében, amikor utalunk a fentebb érintett és mellőzhetetlen gazdasági föltételek megvalósítására, szükségesnek tartjuk azt is, hogy a magyar államiség jogai a hadseregben minden irányban elismertessenek és érvényesüljenek és a hadsereg szükségleteinek ellátásában is az országot megillető jogok teljes érvényre jussanak.

Mindezekon kívül hódolatteljes feliratunkban felséged előtt még

különösen hangsúlyozni kívánjuk, hogy törvényhozási teendőink elintézésénél legfőbb vezéreszménkül fogjuk tekinteni a demokratikus haladás biztosítását.

A Justh-párt felirata e szavakkal végződik: Alkotmányos életét és nemzeti fennállását ezer éven keresztül meg tudta ez a nemzet védelmezni. Meg fogja azt védelmezni most is minden támadással szemben, annál sikeresebben, ha a nép széles rétegeit az alkotmány sáncái közé befogadja. Ezen küzdelmeiben a nemzet bizik felséged alkotmányos érzelmeiben, és meg van arról győződve, hogy Felséged hűséges magyar nemzete támogatására fog sietni, amint tudomást szerez az ország valódi állapotáról és a nemzet valódi érzelmeiről és akaratáról. Kik egyébiránt mély hódolattal vagyunk császári és apostoli királyi Felségednek Budapesten, 1910. július hó — legalázatosabb szolgálai: Magyar-, Dalmát-, Horvát- és Szlavonországok képviselői.

Eltemetett ajánlatok.

(A városi előljárási kérelem.)

A „M. F. U.” tudósítójától.

Makó, jul. 8.

A mi városi adminisztrációnk nemcsak a közigazgatás tekintetében tüntet fel ázsiai állapotokat, hanem minden olyan téren, mely a városi polgárság előnyére kérelmére volna üdvös hatással.

Nem elég az, hogy a városi polgároknak a nyári nap égető heve előtt nincs hova menekülniök, mert Makó városában nincs egy olyan park, hol nyári időben árnyat találna a hőségtől eltűkadt ember, hanem most még hozzájárul ehhez az is, hogy meg van gátolva mindenki abban, hogy fürdjhessenek a Maros egészségét adó vizében, mert a marosi fürdőt közbiztonsági okokból be kellett zárni.

Ez bizony nagyon fonák állapot. Jellemző arra a gondosságra, körültekintésre és figyelemre, melyben a városi vezetőség a polgárokat nem részesíti. Kötelessége volna pedig ez a városi vezetőségnek, mert a polgárok egészségéről épp úgy kell gondoskodnia, mint az állami adók behajtásáról. Ez alkalomból is ilyen mulasztással kell vádolni a város vezetőségét. Még élénk emlékeztetben él ugyanis mindenkinek, hogy egy hónappal ezelőtt Somlai Albert kertész és Érdeki József vendéglős ajánlatot tettek a városnak arra, hogy a ludvári erdőt sétánnyá alakítsák át és annak átellenében létesítsék a marosi fürdőt.

Mindkét vállalkozó igen életre való eszmét pendített meg és úgy az egyiknek, mint a másiknak ajánlata is előnyös lett volna a városra, ha nem is éppen anyagiakban, de a tekintetben, hogy ha akár az egyik, akár a másik ajánlatot fogadta volna el a város a közel jövőben már volna sétánya is ezzel kapcsolatban megfelelő jó marosi fürdője.

Nálunk évről évre megújulnak a bajok a fürdővel. Fürdőknek soha sincs rendes. Most pedig mikor idejében két olyan üdvös ajánlat

felelt a város polgármestere előtt, nem terjesztette azokat elő a mi azt igazolja, hogy a polgármesternek sem képezi valami különös nagy gondját a polgárok egészsége és jóléte, mert hogy valamikor a télen tárgyaljuk ezt a két fontos ajánlatot, azt igazán nevelésnek találjuk

NAPI HIREK.

— **Ülés a vármegyén.** A vármegyei központi választmány ma délelőtt 11 órakor Tarnay Ivor főjegyző, helyettes alispán elnökléte s Tarnay Akos előadása mellett ülést tartott, melyen az 1911 évre összeállított képviselő-választói névjegyzékek ellen beadott felszólamlásokat intézte el. A választmány pótól fog felvette a névjegyzékbe: Tápai Antal battonyai, Sojnéczki András és Ébert András csanádpalotai, Nagy Zoltán mezőkovácsházai és Juhasz Antal bánhegyesi felszólamlókat. Deák András battonyai, Acsán Mihály és Kökényesi Gyula csanádpalotai, Pócsik Mihály kunágotai, Vitályos Kálmán és Rónay Mihály mezőkovácsházai, Csepregi György bánhegyesi, Onya György és Bornyán Lázár nagylaki és Erdei János református kovácsházai lakosok felszólamlását, a kik szintén a névjegyzékbe való felvételüket kérték, elutasították. Elutasította ezenkívül a választmány Ladomérszky Gyula püspöklelei jegyző felszólalását is, mely a névjegyzékbe felvett Hegyesi István, Dombach Ferenc és Marjai István püspöklelei lakosokat akarta kihagyni a névjegyzékből. Ugyancsak elutasította kérelmével Neubauer Istvánt is, a ki nem más akart, mint hogy a kövegyi névjegyzékből a csanádpalotaiba tegyék át. Azonban nem igazolta, hogy Palotán is fizet-e annyi adót, a melynek alapján ott is felvehető volna. Ezért utasították el. — A választmány ülésén az elnöklő Tarnay Ivor főjegyzőn kívül jelen voltak: Dr. Dózsa Sámuel, Dr. Dózsa Ferenc, Lakatos Pál, Elek Lajos, Dr. Kiss Pál és Tarnay Akos bizottsági tagok.

— **Az alispán és sorozás.** Tegnap számunkban közöltük a honvédkiegyesítő parancsnokságnak a csanádmezei fősorozásra vonatkozó tervezetét, mely szerint azon esetben, ha az országgyűlés az ujonc jutalékot e hó 15-ig megajánlja, akkor a sorozás Makón már e hó 16-án veszi kezdetét és nyomban következik utána a központi járás. Az alispán tekintettel a nyári aratási és nyomtatási munkálatokra, ma felterjesztést intézett a honvédelmi miniszterhez és kéri, hogy a sorozás úgy Makón, mint a központi járásban szeptember havában tartassék meg vagyis akként, mint azt a honvédkiegyesítő parancsnokság az esetre tervezi, ha a törvényhozás az ujoncjutalékot e hó 15-re nem ajánlja meg.

— **Választás Cs. Palotán.** A Csorba Antal volt törvénybíró és Akcsi József volt körállatorvos elhalálásával megüresedett állásokat ma töltötték be Csanádpalotán. A tisztújító közgyűlést Urszinyi Endre nagylaki tb. főszolgabíró vezette. A körállatorvosi állásra az ország különböző részeiből heten pályáztak. A választásra Cs. Palota képviselőtestülete 15 tagot, Kövegy község

képviselőtestülete pedig 3 tagot küldött ki. Az állatorvosi körzethez ugyanis ez a két község tartozik. A jelölő bizottság mind a hét pályázót jelölte. A szavazatok összeszámolásával kintunt, hogy Tégylás József sepsi kereszt-pataki illetőségű állatorvos, a ki Palotán már régebb idő óta mint helyettes állatorvos működik, 17 szavazatot, Szilvássy János szentendrei állatorvos pedig egy szavazatot kapott. Így az elnöklő szolgabíró megválasztott körállatorvossá Tégylás Józsefet jelentette ki. — A községi törvénybírói állásra közfelkiáltással Rakoncai József csanádpalotai lakost választották meg. Mindakét választás a községben általános megelégedést kelt.

— **Erdősítés Makón.** Az erdőüzem tervezet értelmében minden városnak kötelessége évenként a közterületből bizonyos darabot fákkal beültetni, azaz erdősíteni. E tárgyban, mint arról már megemlékeztünk, a napokban ártirt a szegedi erdőfelügyelőség és követelte az erdőüzem szerinti 12 hold földterületnek tölgyfával való beültetését. A városi tanács mai ülésében foglalkozott az erdőfelügyelőség átiratával és e célra 562 korona költséget szavazott meg, de egyben kimondotta, hogy nem tölgyfát, hanem akácfaft ültet, mert ez nálunk jobban tenyészik és hasznosabb is.

— **Megint a Báló féle fürdő.** Igazunk van abban, hogy a nyári szezonnak egyik állandó híréte képezi a Báló féle fürdő, melyről mindennap lehet írni valamit, főleg pedig azt, hogy nincs rendben, nem felel meg a közbiztonság követelményeinek, tisztátalan stb. Ez évnek is állandó híre lesz ugy látszik a marosi fürdő. Már ez évben négyszer vagy ötször voltunk kénytelenek róla írni és ma sem hallgathatunk róla, mert ma már a városi tanács foglalkozott vele. Megirtuk ugyanis, hogy a városi rendőrkapitány a főmérnökkel együtt néhány nappal ezelőtt vizsgálatot tartott a Báló féle fürdőben és azt olyan rozoga állapotban találta, hogy kénytelen volt bezárni. Egyben meghagyta Balónak, hogy a fürdőt haladéktalanul hozza rendbe. Báló azonban nem tett semmit, ezért Rákossy Gyula rendőrkapitány ma a tanácsnál terjesztett elő javaslatot, hogy a fürdő a város által nyújtott 400 korona szubvenció terhére hozassék rendbe, melyet Báló az ingyen fürdő felállításáért évenként kapni szokott. Most derült ki, hogy Báló milyen eszes ember, mert ő arra hivatkozott, hogy őt a rendőrkapitány nem hívhatja fel a fürdő kijavítására, erre a szerződés értelmében csak a városi tanács van jogosítva. Ez pedig őt még nem hívta fel, így nem is volt kötelessége a fürdőt rendbe hozni. A tanácsnak nem maradt más tenni valója, minthogy alkalmazkodott a szerződéshez és felhívta Bálót, hogy a fürdőt 8 nap alatt a szubvenció elvesztés terhe mellett hozza rendbe. Kíváncsiak vagyunk tesz-e Báló most valamit?

— **Égésztelen gyümölcsök.** Alig hogy bejött a gyümölcsérés ideje, máris dolga akadt a rendőrségnek a kofákkal. Kihaszalják a lelketlen kufárok a szegényebb néposztályt s méreg drágán adják el neki az éretlen, romlott gyümölcsöt. A rendőrség ezt nagyon jól tudva, sűrűn megjelenik a kofák között s aromlott gyümölcsö-

ket elkobozza. A mai piacon is nagy mennyiségű romlott gyümölcsöt koboztak el s a kofák ellen megindították az eljárást.

— **Miniszter és az irógép.** Néhai Dózsa József szegedi polgár 6000 koronás alapítványt tett a gyermekmenhely céljaira. Az alapítványi okiratot a város jóváhagyás végett fölterjesztette a belügyminiszterhez. A jóváhagyás le is érkezett, de egy kis dorgatórium kíséretében. A miniszter ugyanis kifogásolta, hogy az alapítványról szóló okiratot irógépen állították ki. A miniszter szerint a gépirás hamar megkopik s nem alkalmas olyan okirat kiállítására, amelyre esetleg évtizedek, vagy évszázadok múlva is szükség lehet. Tehát ezentul nem szabad hasonló okiratokat irógépen kiállítani, — jegyzi meg végül a miniszter. Most készül is már a rendelet a minisztériumban, mely valamennyi hatóságot elült a fontosabb okmányoknak gépen való irásától.

— **Az ötödik végrehajtói állás.** Sonkovics János városi adóügyi tanácsos még április havában, tekintettel arra a körülményre, hogy 5 adókerület van a városban, nemkülönb a felszaporodott adóhátralékok behajtására, indítványt terjesztett a közgyűlés elé az ötödik végrehajtói állás szervezése, illetve betöltése iránt. A város képviselőtestülete annak idején az indítványt levette a napirendről, azzal az indokolással, hogy az ex lex állapotban nincs szükség a végrehajtók létszámának szaporítására. Most azonban érzi a vármegye, hogy az ex lex állapotnak rövid időn vége szakad, azért ártirt Makó városához és sürgeti az ötödik végrehajtói állásnak betöltésére.

— **Katonanövendékek ajánlása.** Makó város tanácsa mai üléséből kifolyólag a Ludovika akadémiánál lévő alapítványi helyekre honvéd hadapród növendékeknek Sommer Béla és Marinek Béla tanulókat ajánlotta.

— **Még mindig Ferrer.** Madridból jelentik: Hazajár a kivégzett martir szelleme. A képviselőházban ma Emilió Iglesia radikális képviselő keményen támogatta a kormányt a barcelonai események után elkövetett vérlázító kegyetlensége miatt. Dehogy is volt forradalom Barcelonában. Hajsza volt, amelyet a gyámoltalan kormány indított a szabadgondolkodó, igaz hazafiak ellen, hogy aztán az alkotmányt felfüggesztesse és a katonai törvényszékek garázdálkodhassanak. Ferrert, a nagy hazafit, az igaz embert ártatlanul végeztette ki a kormány. Minden jog és törvény ellenére titokban folytatták le az eljárást, bizonyítékaitól elűtötték és a vársáncok közt kivégezték. Jellemző a viszonyok változására, hogy a szónokot nyugodtan hallgatták végig és a hadügyminiszter egészen bátorlatlanul kelt védelmére a katonai törvényszékeknek.

— **Jogtalan elsajátítás.** Gera Rozália néhány héttel ezelőtt egy arany gyűrűt adott kölcsön Dobrai Sándor nevű ismerősének. Rozália többször kérte vissza a gyűrűt, de annak vissza adását mindig megtagadta Dobrai Sándor, ezért ma fel jelentette a rendőrségnél, hol megindították az eljárást.

— **Megkötött szerződés.** Makó város képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésében, mint

annak idején arról megemlékezünk 10 évre haszonbérbe adta ki Vankó János kertésznek a város bérház udvarán levő kertet. A bérletre vonatkozó szerződést ma délelőtt tartott ülésében kötötte meg a városi tanács.

— **A partszaggatások megszüntetése.** Megemlékezünk már arról, hogy a Maros a ludvári erdőnél rohanó folyásában erősen megszagatta a partokat és a magánosok birtokában tetemes károkat tett. Ez okból a városi tanács mai üléséből kifolyólag utasította a város mérnöki hivatalát, valamint a gazdasági szakosztályt, hogy landori erdő melletti partszaggatások ellenében a kőhányási munkákat haladéktalanul kezdessék meg.

— **A dalárda segélye.** A makói dalárdát a város, mint ismeretes, évenként 200 korona támogatásban részesíti. E 200 korona segélyt mai ülésében utalványozta ki a városi tanács.

— **A fogyasztási ügyvezetők jutaléka.** A város számvevőségi hivatala Hajdu János helyettes főszámvevő közbenjöttével megállapította a fogyasztási adóhivatal mult évi jövedelmét, mely 40268 korona 39 fillér. A szabályzat értelmében a fogyasztási adóhivatal tiszta hasznából 5 százalék illeti meg a fogyasztási adóhivatal ügykezelőit. Ez az 5 százalék 2209 korona 39 fillért tesz, melynek kiutalványozása iránt mai üléséből kifolyólag intézkedett a városi tanács.

— **Csoda Rómában.** Rómából jelentik: Ma ismét csoda történt, amely a Campo di Fiori városrész lakosságát nagyon fölizgatta. Éppen a Giordano Bruno emlékszóborral szemben van egy Madonna-kép, amely előtt egy mankón járó nyomorék ember keservesen sirt, nyöszörgött és imádkozott. Egyszerre eldobta a mankót és boldogan fölkiáltott:

— **A Madonna meggyógyított!** Alig egy-két pillanat múlva óriási néptömeg gyűlt össze, amely a szentkép előtt oltárt hevenyészett és ezt virággal koszorúzta meg. Egyszerre megjelent az antiklerikális csapat, amely a hívőket fütytyel és gunyos szavakkal illette. Később megállapították, hogy a *nyomorék ravasz család*, akinek sohasem volt semmi baja.

— **Furesa kártérítés.** Puskás János makói gazdálkodó ma panaszt emelt a rendőrségen Fekete János nevű szomszédja ellen azért, mert ez utóbbinak kutyája a kocsiról már hatodszor lopta el tarisznyájában levő ebédjét. E furesa ügyben legközelebb fog dönteni a rendőrkapitányi hivatal. Előbb azonban agyon fogja lövetni a kutyáját, nehogy még valamikor elvigye Puskás János ebédjét.

— **A plébános ellen.** Rómából jelentik: Mazzanigóban egy fiatal plébános életmódja rendkívül megbotránkozta a város híthű lakosságát. A plébános vig életmódja és gazdasszonyával való szemérmetlen viszonya bősztette föl a jámbor hívőket, akik — közel ezren — vegyest férfiak és nők, a plébániában megtámadták az erkölcssten papot. Lakásába rontottak, ahonnan az összes butor-darabokat kidobálták. A plébánosnak komolyabb baja is lett volna, ha idejekorán el nem menekül. A zendülést csak erőszakkal tudta elfojtani a rendőrség. Eddig már

közel ötven embert fogtak el, akik a plébánia ellen vezetett támadásban résztvettek.

— **Bajos nagyon bajos...** Egy tanító folyamodott, hogy a fegyvergyakorlat alól mentseik föl, mert felesége gyermekágyban fekszik. A kiegészítő parancsnokság helyt adott a kérvénynek, de hozzáfűzte, hogy:

„Jövőben azonban családi ügyeit úgy intézze, hogy azok által katonai kötelezettségének teljesítésében ne akadályoztas-sék!”

Hát ezt a katonai parancsot bajos lesz teljesíteni.

— **Panasz egy vásott fiu ellen.** Diós István ma délelőtt panaszt emelt a rendőrségen, igaz Péternek Imre nevű vásott fia ellen, ki panaszt az utcán minden ok nélkül meghajigálta. A fiu ellen megindult az eljárás.

— **Lökötő körözése.** A nagyváradai rendőrkapitányi hivatal ma arról értesítette Makóváros rendőrhatalóságát, hogy ott a napokban Demeter János gazdálkodótól ismeretlen tettes ellopott egy 200 korona értékű pejlóvat és kéri a lökötőnek Makón való körözését.

— **Vérebek az utcán.** Csak néhány nappal irtunk arról, hogy az utcákon sok kóbor kutya jár szájkosár nélkül és veszélyeztetik az emberek biztonságát. Fel-szólalásunk nem volt alaptalan, sőt beigazolást nyert ma, mert a délelőtti folyamán Pap Rozália panaszt emelt a rendőrségen, hogy őt Molnár Ferenc kutyája az utcán megtámadta és ruháját szét-tépte. A rendőrhatalóság e bejelentett panasz folytán Molnár Ferenc ellen megindította az eljárást.

— **Álmos toronyőr.** Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsos ma feljelentette a rendőrségen a református ó templom toronyórét, hogy heti a tüzeset alkalmával csak akkor kezdett harangozni, mikor ő háromszor is lött, pedig ő is elég későn vette észre a szomszédságában levő tüzet. A toronyőr ellen, ki az említett időben jót szundított, megindították az eljárást.

— **Lopás.** Kovács Józsefné ma panaszt tett a rendőrségen, hogy míg ő a piacon járt, ismeretlen tettes behatolt lakásába és onnan egy arany láncot ellopott. A tettest nyomozza a rendőrség.

— **Közkedvelt makói „Gloria bajuszpedrő”** a bajuszpedrők királya, mert az eddig ismert bajuszpedrőket minden tekintetben felülmulja, használatával a bajuszt neveli, kitűnő összetételű, kellemes szaga, úgy, hogy az országban nem csak a nagy kö-zönség, hanem a fodrász és a borbély-üzletben is nagy kedveltségnek örvend, van fehér, barna és fekete színben, kis doboz 20 fillér, nagy doboz 30 fillér. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyant ott a gyógyszerertárban kapható.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel
vétetnek fel a

Makói

Független Ujság

nyomdájában. Kazinczy-u. 3

Vojtháné válik,

vagy megint csak igéri?

(Saját tudósítónktól.) Vojtha Antalné is nyilatkozik a Haverda-pör új fejezetében Kijelenti, hogy Vojthával nem volt Noviban, hanem odahaza tartózkodott Hódmezővásárhelyen. Nagyon kelle-metlenül érintette Vojtha letartóztatása, mivel neki ismét meg kell jelennie a törvényszék előtt valamástétel végett. Tudatja továbbá, hogy férje ellen, aki Haverda Máriával kettesben tartózkodott Noviban, már hat héttel ezelőtt beadta a válópört.

A Haverda-pörnek Vojtha Antalné kétségtelenül a legszimpatikusabb és legszomorubb áldozata. A szegedi tárgyalás után Vojtha bűnbánólag mondotta:

— *Megyek az én mártír asszonyomhoz.*

Haza is ment Vásárhelyre, ahol a felesége megbocsátó szeretettel várta. De nem tudott soká otthon maradni. Ment Haverda Mariska után. A bűnbe, a végzetbe.

S Vojtháné — mint már annyiszor — megint válópört ígér...

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.
Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Nagy Gyógyszertár a „Mégváltóhoz.” Aradi-utca.

(Főtérhez közel.) Telefonszám 95.

dr. Erdélyi M. Mihály

ügyvédi
irodáját

Szegedi-utca 15. sz. alatt
(Lakatos-féle ház, Páva-utca sarok)
megnyitotta.

— Telefon-szám 106. —

A Gazdasági Népiskola

Igazgatósága

irni-olvasni tudó percentes
vagy hónapszamos áruló
asszonyt vagy férfit

keres. Közelebbiek megtudhatók az Igazgatóságnál.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Írta: egy volt 48-as honvédtűsér.

(20)

Két menyegző.

Egy pár napi ismeretség és társalgás után azonnal tisztába volt — főképp midőn Etelka remek zongorajátékát élvezte — hogy olyan böl-

csőben ringott légyen, a hol bizonynyal nem szánták őt leendő iskolamesterné ifiaszszonyoknak.

De valljuk meg az igazat, Etelkának is tetszett a csinos, elegans és finom modoru főhadnagy.

Hjal az alkalom tolvajt szül.

Szegény Gézának, mint jegyzőnek, sem éjjele, sem nappala nem volt. Az előjárókkal szüntelen talpon kellett lennie, előállítani a temérdek kenyeret, húst, bort, zabot, szénát a hadsereg számára.

Éjjel-nappal zaklatták az élelmezési tisztek őt s az előjárókat a requisitumokért, a kik nélkülük mit sem tudtak tenni. Így tehát Etelkának bő alkalmá volt a szép szobaurával enyelegni.

És az a nő, a ki alig 2—3 év előtt halállá akart válni azért, mert azé nem lehetett, a kit szeretett, mintha nem is ő lett volna többé, egy pár napi ismeretség után elhanyagolta aranyos kis leánykáját, nem gondolt többé sem szüleire, sem hű, odaadó férjére; az esze elkábult, a szíve az ördöggé lett, elcsábította őt a főhadnagy deli, férfias szépsége, a csillogó katonai fény és rabja lett az érzékiség ragályának, a minek később úgy vette hasznát.

A Pered Zsigárdnál 1849. évi június 21-én és 22-én vívott szerencsétlen ütközet után Görgey egész serege Komárom felé huzódott s így természetesen Nagy Sándor hadtestének is még 22-én éjjel meg kellett mozdulni és követni a főserget.

A főhadnagy uram, mint aféle maródit jelentett tisztecske, a ki nem akar gyalogolni, kocsit kapott, s arra teljes otthoniassággal és biztonsággal felöltöztette Etelkát honvédtiszti ruhába, a mennyiben egy katonaköpenyvel is befedte, védve őt az éjszakai meghűléstől, udvariasságból csak annyi időt engedett Etelkának, hogy alvó kis leánykáját megcsókolhassa, a mire mégis megmozdult a lelkiismerete és könybe állottak szemei, de csakhamar feledve ismét mindent, karjába fűzte magát a főhadnagynak, a kocsira felült amorósója mellé, míg a kocsis mellett a privátdinerje foglalt helyet; ezzel aztán elhajtottak szinte oda, a hová a többi igyekezett, Komárom felé.

(Folyt. köv.)

Szabó Mihály kiadja

a Dáli-ugarban levő
**18 katasztrális
hold földjét**

vetemény alá egy évre.

Értekezhetni a helyszínen.
— Tanya-szám 74. —

ELADÓ

Egy 8 méter hosszú, jókar-

ban levő, erős kötésű

hombar

és egy igen jókarban levő

kotárka.

Értekezhetni a helyszínen

Ratkai János

tulajdonossal. Sirkert-utca
F. Kiss Balászné féle háznál.

Sok pénzt

takarít meg

ha hirdetéseit

kizárólag a

Makói

„Független Ujság“

ban közli.

Örök áron eladó

a Kossuth-utcai
363. szám alatti ház,

mely két részben áll s két
utcára szolgál. Ezidő szerint
a 48-as olvasókör van benne.
Bármilyen üzletnek, esetleg
vendéglőnek is igen alkalmas.
Az épületek külön-külön is
megvehetőek. Értekezhetni:

Ratkay Jánossal és Ferencel
Sirkert-utca.

Lapkihordók felvétetnek a

Makói
Független Ujság
kiadóhivatalában.

Tisztelettel értesitem a n é.
közönséget, hogy Földeákon
levő, igen jóforgalmu, teljes
berendezéssel bíró

korcsmai üzlet

kedvező fizetési feltételek
mellett

kiadó vagy eladó.

Értekezhetni lehet

Molnár György

földeáki korcsmárossal.

Olcsó

gépszén!

Van szerencsém az igen tisztelt
cséplőgép tulajdonosokat és gazda
közönséget tudatni, hogy raktáron
tartok nagymennyiségű, különféle
legjobb minőségű bel- és külföldi
darabos és kocka

gépszén,

melyet pontos kiméréssel
igen olcsó áron árúsítok
Továbbá október hó 1-től
kozdvé több évre

haszonbérbe kiadó

megyeház-utcai házamban
levő, 25 év óta fenálló, do-
hány okmány- és levélbélyeg
eladási engedélylyel bíró igen

jóforgalmu

FÜSZER-üzlet

a szükséges mellékhelyisé-
gekkel s berendezéssel együtt.
Egy ügyes fiu azonnali fi-
zetéssel, tanulónak felvétetik.
Értekezhetni lehet megyeház
utca, járásbíróházi épület át-
ellenében levő, fa- és szén-
telepemen.

Harsányi Dániel.

Ügyes tanonczul
felvétetnek

Halász Károly

lakatos és fegyverművesnél.
MAKÓ. Szent István-tér.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész
országban a Lukács-féle

„Harmat“

krémet

mert eltünteti az arcról a
szeptőt, májfoltot, pattanás-
kat s mindennemű arctisztá-
talanságot. Kisimitja a ránc-
okat, himlőhelyeket. Még
korosabb egyéneknek is üde
bájos, ifju arcszint; az arc,
nyak, karok és kezeknek
megkapó szépséget, elragadó
bájt kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém
1 kor., harmat puder 3 szín-
ben 1 kor., harmat szappan
1 korona.

Kapható: egyedül a készítőnél

Lukács Ferenc

„Megváltó“ Aradi-u.

Telefon szám 95.

ELADÓ

egy vidéki jól berendezett,
kitünő forgalmu, dohány el-
adási engedélylyel bíró

Vegyes-kereskedés.

Bővebb felvilágosítás nyer-
hető a „Makói Független
Ujság“ kiadóhivatalában.

Kazinczy-utca 3. sz. alatt.

Aki valamely szert, vagy cikket bevezetni,
vagy eddig elért forgalmát emelni
akarja, vegye bizalommal igénybe

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

5400 példány-
ban megjelenő

politikai napilap hirdetési rovatát.

Hirdetések szabott áron vétetnek fel.